

ARVAMUSED

EUROOPA MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEE

EUROOPA MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEE TÄISKOGU 571. ISTUNGJÄRK – TÄIELIKULT
FÜÜSILISE KOHALVIIBIMISE VORMIS, 13.7.2022–14.7.2022

**Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamus teemal „Piiriüleste kaugtöötajate ja nende tööandjate
maksustamine“**

(omalgatuslik arvamus)

(2022/C 443/02)

Raportöör: **Krister ANDERSSON**

Täiskogu otsus	20.1.2022
Õiguslik alus	kodukorra artikli 52 lõige 2 omalgatuslik arvamus
Vastutav sektsioon	majandus- ja rahaliidu ning majandusliku ja sotsiaalse ühtekuuluvuse sektsioon
Vastuvõtmine sektsioonis	1.7.2022
Vastuvõtmine täiskogus	13.7.2022
Täiskogu istungjärk nr	571
Hääletuse tulemus (poolt/vastu/erapooletuid)	195/0/2

1. Järeldused ja soovitused

1.1. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee tunnistab, et piiriülese kaugtöö kasv tekitab teatud probleeme tänapäevasele rahvusvahelisele maksusüsteemile. See puudutab eeskätt palkade ja äriühingute kasumi maksustamist.

1.2. Komitee nõustub Euroopa Komisjoniga, et piiriülene kaugtöötaja võib seista silmitsi oma sissetuleku topeltmaksustamisega, mis võib päädida (pikkade, kulukate) vaidlustega töötaja ja liikmesriikide maksuametite vahel. Sõltuvalt sellest, kuidas riik maksustab välismaalt saadud tulu, võib töötaja olla kohustatud täitma kaks eraldi maksudeklaratsiooni, mis võidakse esitada eri aegadel, kuna eri liikmesriikide maksudeklaratsioonide esitamise tähtajad on erinevad. Regulaatiivne koormus takistab ühtse turu tõhusat toimimist. Liikmesriigid peaksid kahepoolsete maksulepingute sõlmimisel neile takistustele nõuetekohast tähelepanu pöörama.

1.3. Seoses äriühingu kasumi maksustamisega võib rahvusvaheliste kaugtöötajate puhul tekkida oht, et ettevõtte jaoks luuakse tahtmatult püsiv tegevuskoht muus riigis kui tema asukohariigis. Kui püsiv tegevuskoht luuakse teises riigis, oleks äriühing sunnitud täpselt jagama oma tulu nende kahe asukoha vahel ning seega täitma erinevaid aruande esitamise ja maksukohustusi.

1.4. Komitee väljendab heameelt ajutiste maksumeetmete üle, mida liikmesriigid võtsid pandeemia kõrgajal, ja OECD poolt pandeemia ajal välja antud suuniste üle. Need meetmed võimaldasid piiriülestel töötajatel ja tööandjatel jätkata äritegevust ning tagasid, et nende suhtes ei rakendatud topeltmaksustamist, mis võimaldas ettevõtetel jätkata ELi majanduse ja töötajate toetamist pingsal ajal.

1.5. Komitee rõhutab, et oluline on maksusüsteeme veelgi ajakohastada, et need vastaksid tänapäevase töökeskkonna vajadustele. Rahvusvahelist äriühingu tulumaksu raamistikku muudeti hiljuti kokkuleppega, mis puudutab kahest sambast koosnevat OECD/G20 maksualast kaasavat raamistikku. Kui töötajad otsustavad üha enam kaugtöö kasuks, võib tekkida vajadus vaadata läbi ka rahvusvahelised üksikisikute maksustamise eeskirjad. Eelkõige on oluline, et eeskirju oleks lihtne järgida.

1.6. Komitee peab väga oluliseks, et piiriülest kaugtööd käsitlevate maksustamiseeskirjadega tagataks, et nii töötajate kui ka tööandjate puhul ei esineks ei topeilmaksustamist ega tahtmatut maksustamata jätmist. Et igas suuruses äriühingud saaksid pakkuda võimalusi kaugtöö tegemiseks, on oluline kaotada piiriüleste kaugtöötajate maksustamisega seotud halduskohustused või vähemalt neid vähendada.

1.7. Komitee tunnustab, et riikidel on õigus otsustada, kas ja millisel määral nad kehtestavad oma riigis makse, aga leiab samas, et piiriülese kaugtöö maksustamise põhimõtted tuleks eelistatavalt kokku leppida ülemaailmsel tasandil. Võttes aga arvesse liikumisvabaduse raames toimuvat ELi sisest liikuvust ühtsel turul, on põhjust käsitleda seda küsimust ELi tasandil enne ülemaailmse lahenduse leidmist. Kuigi võimalikud on erinevad lähenemisviisid, on oluline, et ELis saavutataks suur koordineeritus.

1.8. Komitee rõhutab, et eeskirjad peaksid olema lihtsad nii töötajatele kui ka tööandjatele. Üks võimalus oleks, kui liikmesriigid lepiksid kokku, et töötajat maksustatakse üksnes juhul, kui tema tööpäevade arv asjaomases riigis ületab 96 päeva kalendriaastas. Komitee märgib, et OECD kaasava raamistiku maksualases töös on uute maksueeskirjade õigeaegse rakendamise hõlbustamiseks kasutatud mitmepoolset vahendit.

1.9. Komitee julgustab komisjoni kaaluma, kas võiks olla võimalik ühe akna süsteemi loomine, nagu meil on kehtestatud käibemaksu valdkonnas. See nõuaks, et tööandja edastaks piiriüleste kaugtöötajate puhul nende elukohariigis ja tööandja asukohariigis töötatud päevade arvu. Sellest teabest lähtuvalt oleks maksuhalduritel võimalik hinnata, millises riigis on tulu maksustatav või milline osa tulust tuleks maksustada millises riigis.

1.10. Piiriüleste kaugtöötajate jaoks välja töötatud ühe akna süsteem võiks olla esimene samm, et luua taristu, mis võimaldab töötajatel ja tööandjatel vähendada maksuvaidlusi liikmesriikide vahel, tagades samal ajal maksude nõuetekohase kogumise, nõudmata isikult deklaratsiooni esitamist mitmes riigis.

2. Taustteave

2.1. COVID-19 pandeemia on muutnud töötajate ja ettevõtjate elu ennenägematul viisil. Kaugtöö osakaalu suurenemine oli üks silmatorkavamaid suundumusi COVID-19 pandeemia perioodil, mil kehtisid reisipiirangud ja valitsused piirasid kontorites viibivate töötajate arvu, et vähendada COVID-19 viiruse levikut (¹). Ettevõtjad ja töötajad tegid suuri jõupingutusi, et minna oma igapäevases tegevuses üle digitehnoloogiale (nt veebipõhised koosolekute korraldamise vahendid), et lihtsustada töötajate kodus töötamist. Sel viisil said ettevõtjad jätkata (vajalike) kaupade ja teenuste pakkumist klientidele ning seeläbi toetada ELi majandust, töökohti, kaubandust ja majanduskasvu.

(¹) Tunnistades töölepingute, sotsiaalkindlustusmaksete, pensioniõiguste, (füüsilise ja vaimse) tervise ja ohutusega seotud probleemide, tööturu korraldusele ja konkurentsivõimele avalduva mõju jms tähtsust, keskendutakse käesolevas arvamuses töötajate ja tööandjate otsesele maksustamisele olukorras, kus töötaja töötab ühe riigi ettevõttes, kuid teeb piiratud osa tööajast tööd kaugtöövahendite abil teisest riigist. Arvamuses ei käsitleta lähetatud töötajaid, piirialatöötajaid, nii nagu need on määratletud kahepoolsetes lepingutes, ega füüsilisest isikust ettevõtjaid, kes tegelevad piiriülese müügiga.

2.2. Kuna kaugtöö puhul lüheneb töөлööduae, siis kaasneb sellega suurem paindlikkus, mis võib vähendada töötaja stressi, võimaldades paremat tasakaalu töö- ja eraelu vahel⁽²⁾. Lisaks võib kaugtöö mahu suurenemine aidata kaasa ELi CO₂-neutraalsuse eesmärgi saavutamisele. Kuna suur osa ELi heitkogustest tuleneb transpordist, võib kaugtöö kasv tuua kaasa väiksema CO₂ heite ja liiklusummikute vähenemise⁽³⁾. Kaugtööle üleminekuga väheneb tõenäoliselt vajadus kontoriruumide järele, mis vähendab kontorihoonete (nt kütte ja jahutuse) heitkoguste kulusid.

2.3. Me oleme liikumas COVID-19 järgse ajastu suunas, mida iseloomustab kõrge vaksineerituse määr kogu ELis, ja kuigi me eeldame, et osa töötajaid naaseb oma kabinetti, ei ole tõenäoline, et kaugtöö kasvutendents täielikult ümber pöördub. Eurofoundi 2021. aasta märtsi uuringu kohaselt väljendas ELi töötajatest 46 % eelistust jätkata pandeemia lõppedes kodust töötamist „iga päev“ või „mitu korda nädalas“⁽⁴⁾. Sellest võib järeldada, et kaugtööst saab osa meie töökultuurist.

2.4. Piiriülese kaugtöö kasv tekitab aga probleeme tänapäeva maksusüsteemidele. Kuigi piiriülene töö ei ole uus nähtus, tõstatab töötaja võimalus teha kaugtööd oma teises riigis asuvast elukohast küsimusi seoses rahvusvaheliste maksueeskirjadega, eelkõige juhul, kui töötaja töötab olulise osa tööpäevadest oma elukohariigis või mõnes kolmandas riigis, mitte aga tavapärasel töökohariigis. See puudutab eeskätt palkade ja äriühingu kasumi maksustamist. Sellised juhtumid võivad tekkida eelkõige teatavates populaarsetes piirkondades, mis asuvad geograafiliselt teiste liikmesriikide lähedal. Samas aga suurendab videokonverentsivahendite kasv ja areng tõenäoliselt selliste juhtumite arvu mujalgi.

2.5. Palga maksustamisel võivad töötajaid, kes elavad ühes liikmesriigis (asukohajurisdiktsioon), kuid töötavad teises liikmesriigis asuvas äriühingus (päritolujurisdiktsioon), langeda topeltmaksustamise alla, kuna tulu maksustatakse mõlemas jurisdiktsioonis. Sellise stsenaariumi vältimiseks on riigid sõlminud kahepoolset topeltmaksustamise vältimise lepinguid, mis järgivad sageli OECD tulu- ja kapitalimaksu näidislepingut. OECD näidislepingus on üldpõhimõttena sätestatud, et palgatulu tuleks maksustada ainult asukohajurisdiktsioonis. Kui aga tööd tehakse teises riigis (st päritoluriigis), võib päritoluriik maksustada selles riigis töötatud päevadega seotud tulu, kui töötaja viibib asjaomases riigis vähemalt 183 päeva aastas või kui töötasu maksab päritoluriigis asuv tööandja või kui töötasu makstakse tööandja püsiva tegevuskoha kaudu päritoluriigis.

2.6. OECD näidislepingu kohaselt jagatakse töötaja, kes elab riigis, mis ei ole tema tavapärane töökohariik, töötulu maksustamise õigus esimesest päevast proportsionaalselt elukohajurisdiktsiooni ja päritolujurisdiktsiooni vahel.

2.7. Selleks et vältida tulu kohest jagamist piiriülese töötamise korral ja kuna OECD näidisleping on mudel, mida liikmesriigid ei ole kohustatud järgima, on mõned riigid kehtestanud erinevad eeskirjad, näiteks *de minimis* struktuurid. Sellisel juhul maksustatakse töötaja tulu üksnes asukohariigis, tingimusel et päevade arv, mis töötaja ei viibi oma tavapärasel tegevuskohas, ei ületa teatavat arvu päevi⁽⁵⁾.

2.8. Pandeemia ajal võetud meetmete – rangete karantiinõuete rakendamise ja piiriülese reisimise piiramise – tõttu olid paljud töötajad, eelkõige piirialatöötajad, sunnitud tegema kaugtööd pigem oma elukohariigis kui oma tavapärasel töökohariigis. COVID-19 pandeemia tõttu võtsid paljud liikmesriigid ajutisi meetmeid vältimaks seda, et päritolujurisdiktsioonid kaotavad täielikult maksustamisõiguse. Liikmesriigid leppisid kokku vastastikuse mõistmise memorandumites, mille kohaselt käsitatakse kõiki kodukontoris töötatud päevi tegevusena liikmesriigis, kus tavaliselt töötatakse. See reegel pidi kehtima ainult COVID-19 tõttu erakorralises olukorras olevate töötajate ja mitte piiriüleste töötajate suhtes, kes tegid kaugtööd juba enne pandeemia puhkemist. Neid ajutisi meetmeid ei pikendata eeldatavasti pärast 30. juunit 2022 ja riigid

⁽²⁾ „The impact of teleworking and digital work on workers and society“.

⁽³⁾ „The impact of teleworking and digital work on workers and society“.

⁽⁴⁾ Eurofound: „Labour market change: Teleworkability and the COVID-19 crisis: a new digital divide?“. Töödokument WPEF20020.

⁽⁵⁾ Need struktuurid hõlmavad kaugtööd, aga ka koolitusi ja missioone.

pöörduvad tagasi üldise OECD näidislepingu või *de minimis* struktuuride juurde. OECD andis välja ka suunised nn lõksu jäänud töötajate (töötajad, kes jäid COVID-19ga seotud reisipiirangute, karantiinieeskirjade jne tõttu pikaks ajaks lõksu päritolujurisdiktsiooni riiki) tulu maksustamise kohta ⁽⁶⁾.

2.9. Euroopa Komisjoni sõnul ⁽⁷⁾ võib piiriülene kaugtöötaja seista silmitsi oma sissetuleku topeltmaksustamisega, mis võib päädida (pikkade, kulukate) vaidlustega töötaja ja liikmesriikide vahel. Sõltuvalt sellest, kuidas riik maksustab välismaalt saadud tulu, võib töötaja olla kohustatud täitma kaks eraldi maksudeklaratsiooni, mis võidakse esitada eri aegadel, kuna eri liikmesriikide maksudeklaratsioonide esitamise tähtajad on erinevad. Lisaks võib see muutuda keeruliseks, kui teatavad tulu saamiseks vajalikud maksukulud tuleb korrektselt jagada kahe liikmesriigi vahel. Piiriülene kaugtöötaja võib jääda ka ilma maksusoodustustest või maksuvähendustest.

2.10. Mitteresidendist maksumaksjate puhul, kes saavad tulu kahest või enamast liikmesriigist, nagu liikuvad töötajad, hooajatöötajad, sportlased, kunstnikud ja pensionärid, ei ole üldjuhul õigust võtta isiklikku ja perekondlikku olukorda arvesse samal viisil nagu seda tehakse residendist maksumaksjate puhul. Schumackeri otsuse ⁽⁸⁾ kohaselt peavad liikmesriigid andma selliseid maksusoodustusi mitteresidentidele juhul, kui need maksumaksjad teenivad selles liikmesriigis „kogu või peaaegu kogu“ oma tulu. Mõned liikmesriigid rakendavad selliste maksusoodustuste andmisel künnist, mille kohaselt peab 90 % kogutulust olema teenitud asjaomasel liikmesriigis. See võib takistada vaba liikumist, kuna teises liikmesriigis saadud tulu, mis ületab 10 % kogutulust, toob kaasa selliste maksusoodustuste vähemalt osalise kaotamise, sest enam ei saavutata künnist, mis annab õiguse saada neid maksusoodustusi täies mahus. Liikmesriigid peaksid lubama arvestada isiklike ja perekondlike olukordadega juhul, kui mitteresidendid teenivad 75 % maksumaksja tulust päritoluriigis.

2.11. Regulatiivne koormus takistab ühtse turu tõhusat toimimist. Liikmesriigid peaksid kahepoolsete maksulepingute sõlmimisel neile takistustele nõuetekohast tähelepanu pöörama.

2.12. Seoses äriühingu kasumi maksustamisega võib rahvusvaheliste kaugtöötajate puhul tekkida oht, et ettevõtte jaoks luuakse tahtmatult püsiv tegevuskoht muus riigis kui tema asukohariigis. Kui püsiv tegevuskoht luuakse teises riigis, oleks äriühing sunnitud täpselt jagama oma tulu nende kahe asukoha vahel ning seega täitma erinevaid aruande esitamise ja maksukohustusi.

2.13. Paljud ettevõtted, eelkõige ilma rahvusvahelise struktuurita VKEd, ei pruugi olla teadlikud sellest, et kui nende töötajad teevad tööd teisest riigist, võib see muuta nende funktsiooni ja olemust ning seega kohustada neid jaotama kasumit ning järgima siirdehindade eeskirju ja aruandlusnõudeid. VKEdel ei pruugi olla maksuosakonda ega juurdepääsu nõustajatele ning kulud, mida nad kannavad seoses nõuete täitmisega, on juba niigi väga suured. Euroopa Komisjoni uuringu kohaselt kulutavad ELi ja Ühendkuningriigi ettevõtted aastas hinnanguliselt ligikaudu 204 miljardit eurot, et täita kohustusi, mis on seotud äriühingu tulumaksu, käibemaksu, palkadega seotud maksude ja maksete, omandi- ja kinnisvaramaksude ning kohalike maksudega. Keskmine ettevõtte kannab oma maksukohustuste täitmisega seoses igal aastal kulu, mis moodustab 1,9 % tema käibest ⁽⁹⁾. Selle määra mis tahes edasine suurendamine võib ohustada äriühingu elujõulisust.

2.14. Muret valmistab piiriülese kaugtöö tõttu püsiva tegevuskoha võimalik loomine ning seepärast avaldas OECD 2020. aasta aprillis ja 2021. aasta märtsis selleteemalised suunised ⁽¹⁰⁾. OECD leidis, et töötajate töökoha erakorralise ja ajutise muutusega ei tohiks töandja jaoks kaasneda uute püsivate tegevuskohtade loomist ⁽¹¹⁾. Üldises plaanis väitis OECD, et isegi kui osa ettevõtte äritegevusest võib toimuda sellises asukohas nagu üksikisiku kodukontor, ei tohiks see viia

⁽⁶⁾ „Updated guidance on tax treaties and the impact of the COVID-19 pandemic“, OECD.

⁽⁷⁾ „Tax in an increasingly mobile working environment: challenges and opportunities“, Euroopa Komisjoni eksperdirühm „Hea maksuhaldustava platvorm“.

⁽⁸⁾ Vt Euroopa Kohtu 14. veebruari 1995. aasta otsus kohtuasjas C-279/93 Schumacker.

⁽⁹⁾ „Tax compliance costs for SMEs: an update and a complement: final report“, 2022.

⁽¹⁰⁾ „Updated guidance on tax treaties and the impact of the COVID-19 pandemic“, „OECD Secretariat analysis of tax treaties and the impact of the COVID-19 crisis“.

⁽¹¹⁾ „OECD Secretariat analysis of tax treaties and the impact of the COVID-19 crisis“.

järelduseni, et see asukoht on selle ettevõtte käsutuses üksnes seetõttu, et seda kasutab ettevõtte heaks töötav üksikisik (nt töötaja), ning märkis, et kui töötaja on COVID-19 pandeemia ja rahvatervise meetmete tõttu sunnitud kodust töötama, siis ei ole need piisavalt püsivad ega järjepidevad, et oma töötaja kodu võiks pidada tööandja püsivaks tegevuskohaks.

2.15. Rõhutades COVID-19 erakordset iseloomu, märkis OECD, et kui töötajad jätkavad pärast COVID-19 pandeemiat kodus töötamist, andes seega oma kodukontorile teatava „püsiva või järjepideva“ staatuse, ei peaks selle tulemuseks ilmingimata olema ettevõtte jaoks uue püsiva tegevuskoha loomine. Sellised olukorrad nõuaksid OECD hinnangul konkreetsete faktide ja asjaolude põhjalikumat uurimist. Juhtivatel kohtadel töötavate isikute puhul on maksuhaldurid sageli probleemi ees, et kas tegu on püsiva tegevuskoha loomisega või mitte.

3. Üldised kommentaarid

3.1. Komiteel on väga hea meel jõupingutuste üle, mida ettevõtjad ja töötajad COVID-19 pandeemia ajal tegid, et jätkata äritegevust digitaalseid vahendeid kasutades. COVID-19 pandeemia ennenägematud asjaolud ja sellest tingitud rahvatervise meetmed sundisid ettevõtteid ja töötajaid kohandama oma töökeskkonda, et jätkata äritegevust ning pakkuda kaupu ja teenuseid, toetades nii ELi majandust, töökohti ja majanduskasvu.

3.2. Kuna veebipõhiste kontorivahendite (nt veebikoosolekute tarkvara) kiire areng võimaldab osal töötajatest teha tööd üha suuremal määral oma kodust ja saavutada seejuures suurema või võrdse tõhususe, siis on oodata, et (piiriüleste) kaugtöötajate arv ELis kasvab. Seadusandjad peavad kehtivaid eeskirju kohandama vastavaks uuele tegelikkusele.

3.3. Kuigi kaugtöö tegemise võimalused võivad olla erinevad sõltuvalt sektorist ja töökohast, leiab komitee, et kaugtöö võidukäiku tuleks heaks kiita ja võimaluse korral soodustada. Lisaks suuremale paindlikkusele töötajate jaoks võib see tuua kasu ka ELi rohelise kokkuleppe tegevuskavale laiemalt – kuna vähem inimesi läheb tööle, väheneb seega transpordist tulenev heide ja õhusaaste. Komitee tunnistab, et see teema on eriti oluline ELi jaoks ja töötajate vaba liikumise seisukohast ühtsel turul.

3.4. Komitee tunnistab, et piiriülese kaugtöö kasv tekitab teatud probleeme rahvusvahelisele maksusüsteemile. Komitee märgib, et juba enne pandeemiat teavitasid piiriülestes töösuhetes olevad töötajad raskustest⁽¹²⁾. Komitee väljendab heameelt ajutiste maksuametmete üle, mida liikmesriigid võtsid pandeemia kõrgajal, ja OECD poolt pandeemia ajal välja antud suuniste üle. Need meetmed võimaldasid piiriülestel töötajatel ja tööandjatel jätkata äritegevust ning tagasid, et nende suhtes ei rakendatud topeltmaksustamist. See võimaldas ettevõtetel jätkata ELi majanduse ja töötajate toetamist pingsal ajal.

3.5. Komitee rõhutab siiski, et oluline on maksusüsteeme veelgi ajakohastada, et need vastaksid tänapäevase töökeskkonna vajadustele. Eelkõige on oluline, et maksutõkkes ei võtaks tööandjatel soovi palgata kaugtöö kasutuselevõtul töötajaid väljastpoolt tööandja jurisdiktsiooni. Samamoodi ei tohiks maksueeskirjad olla töötajate jaoks takistuseks, kui nad kandideerivad töökohale teisel pool riigipiiri.

⁽¹²⁾ Vt komisjoni teatis „Piiriüleste maksutõkete kõrvaldamine ELi kodanike hüvanguks“ (COM(2010) 769 final), lk 4: „ELi kodanikud, kes kolivad välismaale, et seal ajutiselt või püsivalt töötada, või käivad piiriüleselt iga päev töö, kaebavad kõige enam raskuste üle, mis on seotud maksusoodustuste ja maksuvabastuste saamisega ning maksude mahaarvamisega välisriigi maksuasutuste juures. Samuti kaevatakse sageli mitteresidentide suhtes kohaldatavate kõrgemate astmeliste maksumäärade ja välisriigist saadud tulu suurema maksustamise üle. Olulised on ka topeltmaksustamisega seotud probleemid, mis tulenevad maksuresidentsuse konfliktidest, kahepoolsetes topeltmaksustamise vältimise lepingutes ettenähtud krediidisumma piirangutest ning teatavatel juhtudel isegi selliste lepingute puudumisest.“

3.6. Komitee peab väga oluliseks, et piiriülest kaugtööd käsitlevate maksustamiseskirjadega tagataks, et nii töötajate kui ka tööandjate puhul ei esineks ei topeltmaksustamist ega tahtmatut maksustamata jätmist. Et igas suuruses äriühingud saaksid pakkuda võimalusi kaugtöö tegemiseks, on oluline kaotada piiriüleste kaugtöötajate maksustamisega seotud halduskohustused või vähemalt neid vähendada ⁽¹³⁾.

3.7. Rahvusvahelist äriühingu tulumaksu raamistikku muudeti hiljuti kokkuleppega, mis puudutab kahest sambast koosnevat OECD/G20 maksualast kaasavat raamistikku. Kui töötajad otsustavad üha enam kaugtöö kasuks, võib tekkida vajadus vaadata läbi ka rahvusvahelised üksikisikute maksustamise eeskirjad. Eelkõige on oluline, et eeskirju oleks lihtne järgida.

3.8. Komiteel on heameel, et Euroopa Komisjon peab nii liikmesriikide kui ka hea maksuhaldustava platvormi sidusrühmadega arutelusid, mille eesmärk on ajakohastada maksusüsteeme, et need kajastaksid tänapäevast, üha enam kaugtööl põhinevat töökeskkonda. Komitee viitab varasematele selles küsimuses aset leidnud aruteludele, mis toimusid teatise „Piiriüleste maksutõkete kõrvaldamine ELi kodanike hüvanguks“ ja Euroopa Komisjoni eksperdirühma aruande „Võimalused võidelda piiriüleste maksutõkete, millega inimesed peavad ELis toime tulema“ raames ⁽¹⁴⁾.

4. Konkreetsed märkused

4.1. Tunnistades, et riikidel on õigus otsustada, kas ja millisel määral nad kehtestavad oma riigis makse, tuleks piiriülese kaugtöö maksustamise põhimõtted eelistatavalt kokku leppida ülemaailmsel tasandil. Võttes aga arvesse liikumisvabaduse raames toimuvat ELi sisest liikuvust ühtsel turul, on põhjust käsitleda seda küsimust ELi tasandil enne ülemaailmse lahenduse leidmist. Kuiigi võimalikud on erinevad lähenemisviisid, on oluline saavutada ELi liikmesriikide vahel ja võimaluse korral kolmandate riikidega (Ühendkuningriik, Šveits jne) ksuur koordineeritus.

4.2. Eeskirjad peaksid olema lihtsad nii töötajatele kui ka tööandjatele. Üks võimalus oleks, kui liikmesriigid lepiksid kokku, et töötajat maksustatakse üksnes juhul, kui tema tööpäevade arv asjaomases riigis ületab 96 päeva kalendriaastas. Komitee märgib, et OECD kaasava raamistiku maksualases töös on uute maksueeskirjade õigeaegse rakendamise hõlbustamiseks kasutatud mitmepoolset vahendit.

4.3. Näib, et õigustatud on ambitsioonikate piiriülest kaugtööd võimaldavate eeskirjade kehtestamine. Kui kohaldataks 183 päeva reeglit, kasvaks töötajate paindlikkus ja suureneks keskkonnanäesmärkide saavutamise tõenäosus. Kuna suureneb päevade arv, suureneb ka vajadus teatava standardse aruandlussüsteemi järele ning vajalikuks võib osutuda kehtestada teatav kompenseeriv mehhanism maksutulude ülekandmiseks riikide vahel ⁽¹⁵⁾.

⁽¹³⁾ Töötajatel, kes elavad pärast pandeemiat alaliselt mõnes muus ELi liikmesriigis kui see, kus asub neile tööd andev ettevõtte, ning teevad kaugtööd, tõstatub palju küsimusi. Milline sotsiaalkindlustussüsteem on nende puhul kohaldatav? Millisele maksuhaldurile peab tööandja nende tulult makse maksma? Kas tööandja saab jätkata maksu kinnipidamist? Kas töösuhe tuleb registreerida töötaja uue elukohariigi pädevas tööhõiveametis? Milliseid tööõigusakte tuleks töösuhte osas kohaldada? Jne.

⁽¹⁴⁾ „Ways to tackle cross-border tax obstacles facing individuals within the EU“.

⁽¹⁵⁾ Ettevõtete rahvusvaheliseks maksustamiseks välja töötatud kompensatsioonikava eesmärk on viia osa väga kasumlike äriühingute kasumist riiki, kus müük toimub (summa A 1. sambas). On oluline, et kõik piiriülese kaugtööga seotud riikidevahelised kompensatsioonikavad oleksid nii lihtsad kui võimalik. Peamised arvestatavad parameetrid peaksid olema päevade arv ja teenitud tulu.

4.4. Komitee palub komisjonil kaaluda, kas võiks olla võimalik ühe akna süsteemi loomine, nagu meil on kehtestatud käibemaksu valdkonnas⁽¹⁶⁾. See nõuaks, et tööandja edastaks piiriüleste kaugtöötajate puhul nende elukohariigis ja tööandja asukohariigis töötatud päevade arvu. Sellest teabest lähtuvalt oleks maksuhalduritel võimalik hinnata, millises riigis on tulu maksustatav või milline osa tulust tuleks maksustada millises riigis. Sellisele soovitusel andis oma toetuse Euroopa Komisjoni eksperdirühm aruandes „Võimalused võidelda piiriüleste maksutõketega, millega inimesed peavad ELis toime tulema“⁽¹⁷⁾. Riikidevahelise maksutulude kompenseerimise kava võiks siduda teabega, mis on edastatud ühe akna süsteemi kaudu. Maksumaksja peaks suhtlema ainult ühe maksuametiga.

4.5. Tööandja peab tavaliselt töötaja palgalt maksud kinni pidama. Lisaks makstakse sageli eraldi sotsiaalkindlustusmaksid riiklikesse pensioniskeemidesse ja muid töötaja sotsiaaltoetusi, kuid need põhinevad töötaja sissetulekul⁽¹⁸⁾. Halduskoormust oleks võimalik märkimisväärselt vähendada, kui tööandja maksaks selliseid makse töötaja pealt nii, et ühe akna süsteem kannaks need vahendid üle asjakohasele riigile. Selline süsteem nõuaks maksuhaldurite vahel tihedat koostööd ja dokumentide elektroonilist esitamist.

4.6. Komitee on korduvalt nõudnud tihedamat koostööd liikmesriikide maksuhaldurite vahel. Selline koostöö lihtsustaks tavakodanike ja ettevõtjate elu ning suurendaks võimalusi võidelda tõhusamalt pettuste ja maksudest kõrvalehoidmise vastu. Maksudest kõrvalehoidmise vastu võitlemiseks on äärmiselt oluline, et nõuete täitmine oleks tehtud lihtsaks.

4.7. Piiriüleste kaugtöötajate jaoks välja töötatud ühe akna süsteem võiks olla esimene samm, et luua taristu, mis võimaldab töötajatel ja tööandjatel vähendada maksuvaidlusi liikmesriikide vahel, tagades samal ajal maksude nõuetekohase kogumise, nõudmata isikult deklaratsiooni esitamist mitmes riigis.

Brüssel, 13. juuli 2022

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee
president
Christa SCHWENG

⁽¹⁶⁾ EL kehtestas käibemaksu väikese ühe akna süsteemi (MOSS), et vähendada nende ettevõtjate koormust, mis müüvad oma tooteid teiste ELi liikmesriikide tarbijatele. Väike ühe akna süsteem võimaldab ettevõtjatel esitada ühtse käibedeklaratsiooni, milles deklareeritakse müük mitmes ELi liikmesriigis, selle asemel et registreerida end igas riigis käibemaksukohustuslasena.

⁽¹⁷⁾ „Ways to tackle cross-border tax obstacles facing individuals within the EU“.

⁽¹⁸⁾ Komitee tunnistab, et vaja on käsitleda ka mõju hüvitistele, nagu pensionid jne, kui sotsiaalkindlustusmaksed jagunevad riikide vahel. Selle teemaga võiks komitee tulevikus tegeleda.